

ВГО людей з інвалідністю по зору
"Генерація успішної дії"

Харківська громадська організація
незрячих юристів

Інститут корекційної педагогіки та психології
НПУ імені М. П. Драгоманова

ВГО "Асоціація тифлопедагогів України"

ГО "Бачити серцем"

15 ЖОВТНЯ – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БІЛОЇ ТРОСТИНИ

Історія білої тростини для незрячих бере свій початок із 1921 року. У Великобританії в місті Бристолі жив молодий фотограф Джеймс Біггс, який працював для кількох місцевих журналів, однак через нещасний випадок він раптово втратив зір. Якось Біггс познайомився із колишнім воїном, який також втратив зір. Той повернув Джеймсові віру в себе та свої можливості. Джеймс почав самостійно орієнтуватися за допомогою звичайної тростини для прогулянок, однак помітив, що вона є не достатньо надійною і не гарантує йому повної безпеки, бо не завжди привертає увагу оточуючих і є не дуже помітною для них, особливо за похмурої англійської погоди. Тоді Джеймсові спало на думку пофарбувати тростину в білий колір. Це зробило її більш помітною для оточуючих. Він порадив й іншим незрячим зробити те саме. Через 10 років благодійна організація "Ротарі клуб" подарувала незрячим жителям Великобританії перші білі тростини для самостійного орієнтування. Завдяки великому розголосу в ЗМІ про цю справу дізналися по всій країні. Радіо Бі-Бі-Сі виступило з пропозицією, аби всі незрячі були забезпечені білими тростинами. І лише з 1932 року Королівський національний інститут для незрячих розпочав офіційно впроваджувати білу тростину для орієнтування людей з глибокими порушеннями зору.

У 1930 році французька аристократка і гуманістка Гвілі Д'Ербемон, яка чимало власних коштів витратила на допомогу незрячим, запропонувала, щоб незрячі користувалися білими тростинами, котрі, як жезли поліцейських, будуть привертати увагу водіїв та пішоходів. Для цього необхідно було пофарбувати тростини у білий колір, аби вони були добре помітними для перехожих та водіїв і слугували сигналом, що перед ними людина, яка дуже погано або зовсім не бачить. Префект паризької поліції підтримав цю пропозицію, однак ця ідея не відразу завоювала прихильність самих незрячих. Через ЗМІ все ж таки вдалося розгорнути рух за впровадження білої тростини по всій країні. І вже 7 лютого 1931 року білу тростину було представлено широкій громадськості та незрячим Парижа.

У 1943 році у військовому шпиталі штату Пенсільванія (США) психолог Річард Гувер почав використовувати довгу білу тростину і винайшов основні способи користування нею. Його дуже вразило складне становище незрячих пацієнтів, змушених переходити між корпусами шпиталю, розташованими в лісі далеко один від одного.

Проте, лише в 50-60 роках ХХ ст. у США розгорнулася потужна просвітницька кампанія із захисту прав людей з інвалідністю, зокрема з порушеннями зору.

Вперше День білої тростини відзначався з ініціативи Президента США Ліндона Джонсона в 1964 році. Конгресом США було ухвалено рішення проголосити 15 жовтня Днем білої тростини. Пізніше, у 1969 році, Міжнародний день білої тростини був визнаний загальними зборами Міжнародної федерації незрячих в Коломбо. У всесвітньому масштабі цей день вперше відзначається з 15 жовтня 1970 року. У 1992 році Всесвітній союз незрячих звернувся до Організації Об'єднаних Націй з пропозицією щорічно відзначати День білої тростини як символ універсальної доступності та рівності незрячих людей.

БІЛА ТРОСТИНА

Тактильна біла тростина є технічним засобом реабілітації, що використовується людьми з глибокими порушеннями зору під час орієнтування у закритому чи відкритому просторі. Тактильна тростина дозволяє незрячій людині не лише добре ознайомлюватися з особливостями маршруту, уникати численних перешкод, але й інформувати оточуючих про те, що перед ними людина, яка дуже погано бачить або не бачить взагалі.

Міжнародними правилами дорожнього руху закріплено право незрячих людей безпечно переходити через проїжджу частину, піднявши білу тростину.

Пунктом 18.5 Правил дорожнього руху України визначено, що у будь-якому місці водій повинен пропустити незрячих пішоходів, які подають сигнал тростиною білого кольору, спрямованою вперед.

Для полегшення орієнтування незрячих людей встановлюються звукові регульовані переходи проїжджої частини, звукові маячки на вході до станцій метро, вокзалів, адміністративних будівель; тактильні наземні та підлогові покажчики (направляючі та попереджувальні смуги), наземні пішохідні переходи, поверхня яких визначається тростиною на дотик.

Сьогодні людину з білою тростиною можна зустріти скрізь: на вулицях міст і сіл, в транспорті, в магазині, в школі чи в університеті, в офісі чи адміністративній установі, на відпочинку біля моря чи на вечірці... Адже люди з глибокими порушеннями зору, хоча й мають певні труднощі, також здобувають освіту, працюють, відпочивають, ведуть активний спосіб життя.

Людина, яка вільно орієнтується за допомогою білої тростини, не завжди потребує сторонньої допомоги. Щоб переконатися у цьому, краще запитати, чи потребує вона допомоги. Під час надання допомоги не можна тягнути незрячу людину за собою, штовхати, дезорієнтувати у просторі, відбирати тростину, вказувати напрямком рухами чи вживати неконкретні фрази: там, туди, десь близько, обережно, куди, стій тощо.

Щоб правильно надати допомогу людині з порушеннями зору, запитайте її, яким чином ви можете це зробити.

Для здійснення супроводу незрячої особи зігніть свою руку в лікті і запропонуйте їй взятися трохи вище вашого зігнутого ліктя. Йти слід на півкроку попереду незрячої особи, не втрачаючи з нею контакту, в звичайному, зручному для обох темпі. Перед перешкодою темп кроків сповільнюється, слід трохи призупинитися та попередити незрячу людину про об'єкти, які можуть становити небезпеку: сходи, бордюри вгору чи вниз, двері, калюжі, рекламні щити тощо. На прохання незрячої людини можна більш докладно описувати маршрут, коментуючи, що знаходиться праворуч, ліворуч, попереду. У вузьких місцях, при проході в двері слід опустити вашу ведучу руку і трохи відвести її назад. Йти слід так, щоб супроводжувана особа, не відпускаючи вашої руки, прямувала на крок позаду, виключно за вами. Підходити до сходів та сходити з них треба тільки під прямим кутом. Пересуваючись сходами, супроводжуючий випереджає незрячу людину на одну сходинку. Вказати на вільний стілець чи вільне місце у транспорті можна, поклавши руку незрячої особи на спинку стільця чи підлокітник крісла, або так само покласти свою ведучу руку, по якій людина зможе зорієнтуватися.

Не стороніться людини з білою тростиною, не створюйте небезпечних ситуацій, не бійтеся спілкуватися з особою, яка має порушення зору, чи надавати допомогу за її згодою.

Докладніше про людей з інвалідністю по зору та захист їх прав можна дізнатися:

<http://gud.org.ua>

<http://jurist.org.ua>

<http://atpu.org.ua>